

Sygn. akt II K 31/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w Wydziale II Karnym

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Sosnowska

Protokolant: Małgorzata Kwasigroch

w obecności oskarżyciela skarbowego Drugiego Urzędu Skarbowego w G. – J. S.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 07.03.2017 r.

sprawy:

A. L. (1), syna A. i K., urodzonego w dniu (...) w G.

oskarżonego o to, że:

I. od dnia 21.02.2015 r. do dnia 20.01.2016 r. w G., wbrew art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.) jako płatnik, będąc prezesem zarządu spółki (...) Sp. z o.o. i osobą odpowiedzialną za terminowe regulowanie należności podatkowych, działając w krótkich odstępach czasu i przy wykorzystaniu tej samej sposobności, nie wpłacał w terminach ustawowych, tj. do 20-tego każdego miesiąca za miesiąc poprzedni, na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego w G., zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych PIT-4R, od łącznej kwoty dokonanych wypłat za miesiące od stycznia 2015 r. do grudnia 2015 r. w łącznej kwocie 115.397 zł

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks;

II. od dnia 21.02.2015 r. do dnia 20.07.2015 r. w G., wbrew art. 25 ustawy z dnia 15 maja 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. nr 54, poz. 654 z późn. zm.) będąc prezesem zarządu spółki (...) Sp. z o.o. i osobą odpowiedzialną za terminowe regulowanie należności podatkowych, upoczywie nie wpłacał na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego w G. w terminach ustawowych, tj. w terminie do 20 dnia miesiąca, następującego po miesiącu, w którym wystąpił obowiązek podatkowy, zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych podatnika (...) Sp. z o.o. za miesiące styczeń, luty, maj, czerwiec 2015 r. w łącznej kwocie 105.082 zł

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks;

III. w okresie od 29.12.2015 r. do 25.08.2016 r. w G. wbrew art. 103 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004, nr 54, poz. 535 z późn. zm.) będąc prezesem zarządu spółki (...) Sp. z o.o. i osobą odpowiedzialną za terminowe regulowanie należności podatkowych, upoczywie nie wpłacał na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego w G., w terminach ustawowych, tj. w terminie do dnia 25 miesiąca następującego po miesiącu, w którym wystąpił obowiązek podatkowy, podatku od towarów i usług podatnika (...) Sp. z o.o. za okres od listopada 2015 r. do lipca 2016 r. w łącznej wysokości 129.858,00 zł

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks;

I. oskarżonego A. L. (1) uznaje za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie I aktu oskarżenia, stanowiącego przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks, i za to na podstawie art. 77 § 2 kks w zw. z art. 23 § 1 i 3 kks wymierza oskarżonemu karę grzywny w wysokości 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł (sto złotych);

II. oskarżonego A. L. (1) uznaje za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu w punkcie II i III aktu oskarżenia, stanowiących wykroczenia skarbowe kwalifikowane z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks, i za to na podstawie art. 57 § 1 kks w zw. z art. 50 § 1 kks w zw. z art. 48 § 1 i 4 kks wymierza oskarżonemu łącznie karę grzywny w wysokości 5.000 zł (pięciu tysięcy złotych);

III. na podstawie art. 163 kks, art. 24 § 1 kks za karę grzywny wymierzoną oskarżonemu A. L. (1) w punkcie I wyroku za przestępstwo skarbowe opisane w punkcie I aktu oskarżenia czyni odpowiedzialną posiłkowo (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., nr NIP (...), na podstawie art. 24 § 3 kks w zw. z art. 23 § 3 kks ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny w zakresie dotyczącym podmiotów odpowiedzialnych posiłkowo na kwotę 100 zł (sto złotych);

IV. na podstawie art. 113 § 1 kks w zw. z art. 626 § 1 kpk, art. 624 § 1 kpk, art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.) zwalnia oskarżonego A. L. (1) z obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości, w tym opłaty.

Sygn. akt II K 31/17

UZASADNIENIE

Sąd w oparciu o zgromadzony w sprawie i ujawniony w toku przewodu sądowego materiał dowodowy, na podstawie art. 423 § 1a kpk ograniczając zakres uzasadnienia do części wyroku dotyczących rozstrzygnięcia o karze i innych konsekwencjach prawnych czynu, orzeczonych wobec oskarżonego A. L. (1), zważył co następuje:

Sąd uznając A. L. (1) za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów podzielił stanowisko oskarżyciela odnośnie ich kwalifikacji prawnej.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że czyn przypisany oskarżonemu w punkcie I wyroku należało zakwalifikować jako przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kks. A. L. (1) będąc płatnikiem w rozumieniu art. 53 § 30 kks pobierał bowiem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych za wskazane w zarzutach miesiące w 2015 r. w wysokości wynikającej z deklaracji podatkowej PIT-4R za ten rok i pomimo tego nie wpłacał ich w terminach ustawowych – zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r., Nr 14, poz. 176 ze zm.) do 20. dnia miesiąca następnego – na rzecz właściwego organu, którym był Drugi Urząd Skarbowy w G.. Przy uwzględnieniu, że łączna kwota niewpłaconego podatku była małej wartości w rozumieniu art. 53 § 14 kks, ale przekraczała ustawowy próg określony w art. 53 § 6 kks, takie zachowanie oskarżonego wypełniło znamiona przestępstwa z art. 77 § 2 kks, który to przepis penalizuje samo nieodprowadzenie w terminie pobranych od podatnika kwot podatku.

Nawiązując przy tym do tłumaczeń oskarżonego, iż niewpłacanie w terminie pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych wynikało z trudnej kondycji finansowej spółki, podkreślić należy, iż Sąd podziela powszechnie przyjęte stanowisko, iż kondycja finansowa płatnika nie ma znaczenia dla odpowiedzialności karnoskarbowej płatnika (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., sygn. akt IV KKN 427/98, Prok. i Pr. 2003/2/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02 sierpnia 2002 r., sygn. akt IV KKN 426/98, LEX nr 55193; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 1999 r., sygn. akt III KKN 434/97, Prok. i Pr. 2000/1/6). Wynika to z okoliczności, że środki pieniężne pobrane przez płatnika nie należą do niego, należą do podatnika (do czasu pobrania) i do Skarbu Państwa (od czasu wpłacenia), zaś powinnością płatnika jest jedynie obliczyć i pobrać podatek oraz wpłacić go na rachunek właściwego organu. W konsekwencji jeżeli płatnik posiada środki finansowe, ale przeznacza je na inny

uzasadniony ekonomicznie cel, nawet jeśli jest nim podtrzymanie działalności gospodarczej, w grę może wchodzić jedynie umniejszenie stopnia winy, nie zaś jej wyłączenie w całości. Wina odpada dopiero wówczas, jeżeli płatnik w ogóle nie posiada środków finansowych i nie może pozyskać ich na innej drodze.

Zgromadzony materiał dowodowy nie daje jednak wystarczających podstaw do dokonania tego ostatecznego ustalenia. Należy bowiem przypomnieć, że A. L. (1) w świetle zgromadzonych dowodów zawsze dysponował pewnymi środkami pieniężnymi, które, jak sam nadmienił - przeznaczał m. in. na wynagrodzenia dla pracowników. W tej sytuacji, ze wskazanych wyżej względów, niewpłacenie do właściwego organu pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych należy uznać za działanie zawinione i wypełniające znamiona przestępstwa skarbowego z art. 77 § 2 kks. Wskazać należy, iż przepis ten nie przewiduje żadnego dodatkowego znamienia, porównywalnego do uporczywości określonej w art. 57 § 1 kks, a w konsekwencji już samo niewpłacenie w terminie przez płatnika pobranego podatku, w przypadku braku wyłączenia winy, jest zachowaniem wypełniającym znamiona omawianego przestępstwa skarbowego. Również w zakresie strony podmiotowej przestępstwa nie jest tutaj wymagana żadna szczególna motywacja sprawcy niewpłacającego pobranego podatku.

Mając na uwadze, iż działanie oskarżonego było rozciągnięte w czasie i składało się z większej ilości zachowań polegających na niewpłacaniu w terminach ustawowych pobranych zaliczek na podatek za kolejne, wskazane wyżej miesiące, a zachowania te były podejmowane w krótkich odstępach czasu (nieprzekraczających 6 miesięcy) i zdaniem Sądu niewątpliwie przy wykorzystaniu takiej samej sposobności, kwalifikację prawną omawianego czynu uzupełnia art. 6 § 2 kks.

Ponadto przedmiotową kwalifikację należało uzupełnić, co trafnie uczynił oskarżyciel, o art. 9 § 3 kks, albowiem A. L. (1) jako członek zarządu (...) Sp. z o.o. w G. niewątpliwie zajmował się sprawami gospodarczymi, w tym finansowymi, wskazanej wyżej spółki będącej osobą prawną, co zresztą sam jednoznacznie przyznał w swoich wyjaśnieniach, i w konsekwencji odpowiada za omawiane przestępstwo skarbowe jak sprawca właśnie na podstawie art. 9 § 3 kks.

Z kolei czyny zarzucane oskarżonemu w punktach II i III aktu oskarżenia, a przypisane oskarżonemu w punkcie II wyroku należało zakwalifikować jako wykroczenia skarbowe z art. 57 § 1 kks.

W przypadku czynu zarzucanego w punkcie II aktu oskarżenia oskarżony A. L. (1) jako podatnik nie wpłacił w terminach ustawowych – stosownie do treści art. 25 ustawy z dnia 15 maja 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych w terminie do 20 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni – należnych zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych za miesiące styczeń, luty, maj oraz czerwiec 2015 r. na rachunek właściwego organu, którym również w tym przypadku był Drugi Urząd Skarbowy w G..

W przypadku czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie III aktu oskarżenia oskarżony A. L. (1) jako podatnik nie wpłacił w terminach ustawowych – zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 ze zm.) podatnicy są obowiązani, bez wezwania naczelnika urzędu skarbowego, do obliczania i wpłacania podatku za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, na rachunek urzędu skarbowego – należnego podatku od towarów i usług za miesiące od listopada 2015 r. do lipca 2016 r. na rachunek właściwego organu, którym był Drugi Urząd Skarbowy w G..

Zdaniem Sądu w obu przypadkach spełnione zostało również znamię uporczywego charakteru niewpłacania w terminie odpowiednio podatku od towarów i usług oraz zaliczek na podatek dochodowy. O uporczywości należy mówić wówczas, gdy uchylanie się ma charakter powtarzalny lub utrzymujący się długo (takie znaczenie słowa „uporczywy” wynika ze Słownika języka polskiego), a przy tym zabarwiony ujemnie z powodu złej woli sprawcy, tj. gdy sprawca ignoruje swój obowiązek, pomimo że ma obiektywnie możliwość jego wykonania. Odnosząc się do zarzutu z punktu II aktu oskarżenia podkreślić należy również, iż nie można uznać za usprawiedliwiające opóźnienie w regulowaniu podatku niezgromadzenie przez podatnika na czas środków finansowych na pokrycie podatku w terminie, skoro podatek od towarów i usług jest regulowany od konkretnych czynności (transakcji) i nie może być usprawiedliwione niewpłacenie w terminie podatku przez oskarżonego z powodu deklarowanego w wyjaśnieniach braku środków wynikającego z innych zobowiązań, skoro jednocześnie oskarżony musiał posiadać środki finansowe

na transakcje, które były podstawą opodatkowania. Brak również dowodów na to, aby oskarżony A. L. (1) podejmował próby skorzystania z dopuszczalnych ulg przy wpłacaniu podatku (np. rozłożenia należności podatkowych na raty lub odroczenia terminu ich płatności) właśnie z uwagi na brak środków na terminowe wpłacenie podatku. Jeżeli dodatkowo uwzględnić okoliczność, że niewpłacanie przez oskarżonego podatku od towarów i usług oraz zaliczek na podatek dochodowy dotyczyły okresów obejmujących kilka miesięcy to niewątpliwie w obu przypadkach miało charakter powtarzalny i utrzymujący się długo, należy uznać, że długotrwałe opóźnienie w uregulowaniu obu podatków niewątpliwie miało charakter uporczywy we wskazanym wyżej rozumieniu.

Z tych samych względów co w przypadku omówionego wcześniej przestępstwa skarbowego, kwalifikację prawną przypisaną A. L. (1) wykroczeń należało uzupełnić o art. 9 § 3 kks, jak trafnie wskazał oskarżyciel w postawionych zarzutach. Jedyne na skutek oczywistej omyłki pisarskiej Sąd w sentencji wyroku pominął przedmiotowy przepis przy określaniu kwalifikacji prawnej czynu.

Uznając oskarżonego A. L. (1) za winnego popełnienia opisanego wyżej przestępstwa skarbowego kwalifikowanego z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks, Sąd na podstawie art. 77 § 2 kks w zw. z art. 23 § 1 i 3 kks wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł. Z kolei uznając oskarżonego za winnego popełnienia opisanych wyżej wykroczeń skarbowych kwalifikowanych z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks, Sąd na podstawie art. 57 § 1 kks w zw. z art. 50 § 1 kks w zw. z art. 48 § 1 i 4 kks wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 5.000 zł. W ocenie Sądu wymierzone oskarżonemu kary są odpowiednie i stosownie do treści art. 12 § 2 kks oraz art. 13 § 1 kks ich dolegliwość nie przekracza stopnia winy oskarżonego i uwzględnia stopień społecznej szkodliwości popełnionych przez niego czynów oraz pozwoli na osiągnięcie celów zapobiegawczych i wychowawczych w odniesieniu do oskarżonego, jak również na spełnienie potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W tym miejscu wskazać należy, iż przestępstwo skarbowe przypisane oskarżonemu w punkcie I wyroku jest zagrożone karą grzywny w wymiarze od 10 do 720 stawek dziennych. Z kolei za przypisane oskarżonemu w punkcie II wyroku wykroczenia skarbowe możliwe było wymierzenie kwotowej kary grzywny w wysokości od jednej dziesiątej minimalnego wynagrodzenia do dwudziestokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia. Tak więc obydwie wymierzone oskarżonemu kary są zdecydowanie bliższe dolnej ustawowej granicy możliwych do wymierzenia kar i nie sposób uznać ich za nadmiernie surowe.

Jako okoliczność obciążającą przy określaniu sądowego wymiaru obu kar Sąd wziął pod uwagę stosunkowo znaczną wysokość niewpłaconych w terminie przez oskarżonego należności podatkowych, przy czym w przypadku przestępstwa skarbowego przypisanego oskarżonej kwota niewpłaconego podatku wielokrotnie przekraczała ustawowy próg określony w art. 53 § 6 kks w zw. z art. 53 § 3 kks, decydujący o przyjętej kwalifikacji prawnej czynu.

Z kolei jako okoliczność łagodzącą przy określaniu wymiaru obu kar Sąd wziął pod uwagę przyznanie się oskarżonego do winy, jak również dotychczasowy tryb życia oskarżonego, który jest osobą niekaraną, o nieposzlakowanej opinii. Okolicznością łagodzącą w odniesieniu do obu czynów jest również to, że zaległości podatkowe zostały przez oskarżonego wpłacone wprawdzie po upływie ustawowych terminów, jednak jednocześnie zostały w istocie uregulowane w całości.

Określając wysokość stawki dziennej grzywny wymierzonej za przestępstwo skarbowe w punkcie I wyroku na kwotę 80 zł, a więc przekraczającą dolną ustawową granicę wysokości stawki dziennej, choć wciąż daleką od stawki maksymalnej, Sąd miał na uwadze okoliczności wskazane w art. 23 § 3 kks, w szczególności to, iż oskarżony wprawdzie osiąga stałe dochody, jednak jednocześnie ma na utrzymaniu trzy osoby, w tym dwoje małoletnich dzieci. Analogicznie Sąd przy określaniu wysokości kary grzywny wymierzonej oskarżonemu za wykroczenia skarbowe w punkcie II wyroku miał na uwadze, stosownie do treści art. 48 ust. 4 kks, stosunki majątkowe i rodzinne oskarżonego.

W punkcie III wyroku Sąd na podstawie art. 163 kks oraz art. 24 § 1 kks za karę grzywny wymierzoną oskarżonemu A. L. (1) w punkcie I wyroku za opisane wyżej przestępstwo skarbowe uczynił w całości odpowiedzialną posiłkowo (...)

Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., nr NIP (...). Konieczność zamieszczenia w wyroku kończącym postępowanie także orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności posiłkowej wynika wprost z treści art. 163 kks.

Zdaniem Sądu niewątpliwie istnieją podstawy do nałożenia na wskazaną wyżej spółkę, będącą osobą prawną, odpowiedzialności posiłkowej za karę grzywny wymierzoną oskarżonemu A. L. (2) za opisane wyżej przestępstwo skarbowe kwalifikowane z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks, albowiem oskarżony niewątpliwie prowadził sprawy tej spółki jako jej zarządca, a spółka ta mogła odnieść z popełnionego przez oskarżonego przestępstwa skarbowego korzyść majątkową polegającą na możliwości korzystania z pieniędzy pobranych jako zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i niewpłaconych do właściwego organu jako podatek. W konsekwencji spełnione zostały wszystkie określone w art. 24 § 1 kks przesłanki do nałożenia na (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. odpowiedzialności posiłkowej w omawianym zakresie. Nakładając taką odpowiedzialność Sąd na podstawie art. 24 § 3 kks w zw. z art. 23 § 3 kks ustalił ponownie wysokość jednej stawki dziennej grzywny w zakresie dotyczącym odpowiedzialnego posiłkowo na kwotę 100zł, a więc jedynie nieznacznie wyższą niż w przypadku oskarżonego, uznając, że taka wysokość stawki dziennej grzywny jest adekwatna do okoliczności wskazanych w art. 23 § 3 kks.

Sąd orzekł również o kosztach procesu i na podstawie powołanych w wyroku przepisów zwolnił oskarżonego z obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości, w tym opłaty. Sąd miał w tym zakresie na względzie, iż wprawdzie oskarżony osiąga stałe, stosunkowo wysokie dochody to wciąż jego sytuacja finansowa, w tym biorąc pod uwagę także wysokość orzeczonych kar grzywny oraz nieustabilizowany stan finansów spółki, którą zarządza, pozwalają na uznanie, iż ich poniesienie byłoby dla oskarżonego nadmiernie uciążliwe.